

ЗМІСТ

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА В УКРАЇНІ ТА ЗАКОРДОНОМ: ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ, СУЧАСНИЙ ЕТАП ТА ПЕРСПЕКТИВИ

<i>Григорій Васянович, Михайло Козяр. Меритократичне суспільство і соціокультурне призначення університету .....</i>	<i>3</i>
<i>Лариса Березівська. Університетська освіта в підручниках і навчальних посібниках з історії педагогіки незалежної України.....</i>	<i>12</i>
<i>Юлія Заячук. Університет і суспільство: історичний вимір та сучасний глобалізований світ .....</i>	<i>21</i>
<i>Наталія Терентьєва. Дослідження університетської освіти як феномену: міждисциплінарний підхід .....</i>	<i>29</i>
<i>Валерія Павлова. Роль університету в сучасному світі .....</i>	<i>39</i>
<i>Олександр Проніков. Університетська освіта України: тенденції та інновації.....</i>	<i>46</i>
<i>Світлана Цюра. Перспективи розвитку українських університетів у глобалізованому світі .....</i>	<i>56</i>
<i>Тетяна Равчина. Науково-педагогічні засади розвитку університетської освіти у європейському вимірі .....</i>	<i>64</i>
<i>Василь Гурменюк. Іноземні студенти у соціокультурному просторі університету .....</i>	<i>73</i>
<i>Оксана Петренко. Рівненський державний гуманітарний університет як суб'єкт педагогічної освіти регіону .....</i>	<i>84</i>
<i>Наталія Яремчук. Теоретико-педагогічні засади формування наукового потенціалу приватних вищих навчальних закладів в Україні (90-ті роки ХХ – поч. ХХІ ст.) .....</i>	<i>93</i>
<i>Світлана Шевченко. Перспективи інноваційного розвитку університетських регіональних комплексів щодо освіти національних меншин (1991-2010-ті рр.) .....</i>	<i>102</i>
<i>Віра Вихрущ. Суб'єктивізація навчальної діяльності студента університету в контексті ідеї автономізації вищої освіти .....</i>	<i>109</i>
<i>Муза Вієвська. Вплив соціально відповідального середовища університету на формування студентів .....</i>	<i>120</i>

<i>Ірина Аннієнкова.</i> Задоволеність професійною діяльністю науково-педагогічних працівників ВНЗ	128
<i>Ольга Мисечко.</i> Професійно-педагогічна підготовка у класичному університеті: історія протистояння “за” і “проти”	138
<i>Валентина Романець.</i> Інтелектуально-творчий суб’єктний зв’язок студентів з розвивально-виховним середовищем університету	154
<i>Олена Друганова.</i> Вплив громадсько-освітньої ініціативи харківських науковців на розвиток університетської освіти у ХІХ – на поч. ХХ ст.	162
<i>Дмитро Герцюк.</i> Курси вищої освіти у Львові (1904) як перша спроба організації українського приватного університету в Галичині	173
<i>Світлана Романюк.</i> Роль університетів Австралії у розбудові українознавчих студій	179
<i>Казімеж Рендзінський.</i> Міжнародне співіснування студентів у Львові в 1918–1939 рр.	187
<i>Лариса Корж-Усенко.</i> Народні університети в Україні як феномен освіти дорослих.....	199
<i>Наталія Чаграк.</i> Університет третього віку: соціокультурне й освітнє середовище для людей похилого віку	208
<i>Наталія Коляда.</i> Громадсько-освітні ініціативи студентської молоді в недільних школах України (60-ті рр. ХІХ ст.)	217
<i>Світлана Золотухіна.</i> Перші директори педагогічного інституту при Харківському імператорському університеті (1811–1858)	226
<i>Ірина Албул.</i> Роль Київського університету св. Володимира у формуванні особистості В.П.Науменка (1852–1919)	239
<i>Людмила Зеленська.</i> Генеза діяльності вчених рад у зарубіжній і вітчизняній системах університетської освіти (ХІІ–ХІХ ст.)	246
<i>Ольга Башкір.</i> Кафедра педагогіки в системі педагогічної освіти України в період 1919-1933 рр.	257
<i>Іван Зайченко.</i> Про внесок В.М.Костарчука (1918–2001) у розвиток вищої педагогічної освіти	266
<i>Ольга Радул .</i> З історії управління в європейських університетах	277
<i>Ева Куля.</i> Шляхи кар’єрного зростання науково-викладацьких кадрів у Польщі в ХХ-ХХІ ст.: нарис проблематики.	287

<i>Людмила Штефан.</i> До витоків організації університетської освіти в Канаді	298
<i>Галина П'ятакова.</i> Особливості підготовки магістрів філології в університетах Європи.....	306
<i>Наталія Горук.</i> Особливості підготовки магістрів освіти дорослих в університетах США	316
<i>Людмила Шуппе.</i> Аналіз освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів романської філології у Франції	324
<i>Ореста Клонцак.</i> Організація академічно-громадського навчання як складової курікулуму в університетах США	332
<i>Nataliia Dolinska.</i> Typology of assistantship programs in US universities and their role in future faculty training.....	339
<i>Інна Фельцан.</i> Особливості іншомовної підготовки в освіті дорослих у європейських країнах	347

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

<i>Ірина Мицишин.</i> Перспективи модернізації змісту педагогічної освіти у світлі сучасних соціально-культурних і професійних викликів	355
<i>Tetyana Koshmanova, Djimtibaye Otalbaye.</i> International students' views on teaching as moral craft.....	363
<i>Nataliia Machynska, Bohdana Panchuk.</i> Leader and manager - staff corporate development strategy in educational institutions.....	375
<i>Людмила Раскола.</i> Інтеграція академічної науки і вищої освіти як шлях підвищення якості професійної підготовки магістрів хімії	382
<i>Віта Безлюдна.</i> Становлення іншомовної освіти України в умовах демократичних змін (90-ті роки ХХ ст.).....	392
<i>Наталія Мойсеєнко.</i> Особливості формування вторинної мовної особистості студентів під час підготовки викладачів іноземних мов у класичному університеті.....	400
<i>Ірина Курляк.</i> Віктимологічні аспекти явища булінгу як соціально-педагогічної проблеми в Польщі	408

<i>Сергій Гуменюк. Особливості фахової підготовки спеціалістів в галузі фізичної культури і спорту в університетах країн Західної Європи .....</i>	<i>419</i>
<i>Лариса Ковальчук. Система формування культури професійного мислення студентів природничих факультетів університету .....</i>	<i>426</i>
<i>Андрій Котловський. Процес організації самостійної роботи майбутніх економістів з навчання англійської мови .....</i>	<i>436</i>
<i>Алла Січкарь. Діяльнісна стратегія підготовки вихователів дітей дошкільного віку: історико-педагогічний контекст .....</i>	<i>445</i>
<i>Олена Венгловська. Підготовка фахівців із дошкільної освіти в Україні: історико-педагогічна ретроспектива другої половини ХХ століття.....</i>	<i>453</i>
<i>Олена Черешнюк. Тестування як метод оцінювання готовності вихователів до економічного виховання дошкільників .....</i>	<i>463</i>
<i>Галина Бойко. Соціальна мобільність педагога – вагомий чинник його професійного зростання .....</i>	<i>470</i>
<i>Оксана Вознюк, Андрій Поцелуйко, Анна Шайнер. Роль соціогуманітарних дисциплін у формуванні професійної культури майбутніх фахівців у технічних ВНЗ.....</i>	<i>481</i>
<i>Надія Білоусова, Лариса Дубровська, Тетяна Гордієнко, Валерій Дубровський. Самовдосконалення як один із критеріїв професійної компетентності вчителя початкової школи .....</i>	<i>487</i>
<i>Ірина Рожелюк. Із досвіду залучення майбутніх учителів іноземної мови до моніторингових досліджень .....</i>	<i>494</i>
<i>Марія Крива. Особливості застосування інформаційно-комунікаційних технологій під час викладання дисципліни “Основи природознавства з методикою навчання” .....</i>	<i>502</i>
<i>Юрій Бич. Навчальний курс “Групова динаміка і комунікації” в контексті підготовки сучасних фахівців у галузі інформаційних технологій .....</i>	<i>511</i>
<i>Ольга Ферт. Стратегії поведінкової корекції для дітей з гіперактивним розладом з дефіцитом уваги в умовах освітнього середовища .....</i>	<i>520</i>
<i>Ірина Чорна. Критерії відбору навчального матеріалу під час поетапного формування англомовної лексичної компетентності в діловому писемному спілкуванні майбутніх маркетологів .....</i>	<i>532</i>
<i>Ярослава Дудко. Особливості процесу управління виховною роботою у сучасному вищому навчальному закладі України.....</i>	<i>541</i>

<i>Олексій Караманов.</i> Сучасні підходи до організації проектної та науково-дослідної роботи студентів у просторі музею	547
<i>Марія Василюшин.</i> Організація взаємодії школи і музею в контексті реформ середньої освіти в Україні і Польщі.....	555
<i>Галина Подановська.</i> Формування комунікативної компетентності молодших школярів на основі взаємозв'язку уроків літературного читання та роботи з дитячою книжкою	565
<i>В'ячеслав Ясінський.</i> Передумови формування й аналіз розвитку філософсько-правових підходів до відповідальності людини в юридичній думці Західної України першої половини ХХ ст.	573
<i>Оксана Кравченко.</i> Наукове спрямування діяльності пролеткультівських установ (гурток, студія, робочий клуб, пролетарський університет) ...	581
<i>Романа Михайлюшин.</i> Особистість учителя в історії української педагогічної думки (кінець ХІХ- початок ХХ ст.)	590
<i>Людмила Новаківська.</i> Професійний ідеал учителя словесності ХІХ – початку ХХ ст.	602
<i>Христина Калагурка.</i> Питання історії освіти і педагогічної думки доби українського відродження (друга половина ХVІ – перша половина ХVІІ ст.) у творчій спадщині Федора Науменка	611
<i>Юлія Клименко.</i> Становлення та розвиток педагогічної есперанто-періодики в Україні (20 – 30-ті рр. ХХ ст.)	619

CONTENT
**UNIVERSITY EDUCATION IN UKRAINE AND ABROAD:
HISTORICAL ASPECTS OF DEVELOPMENT,
CURRENT STAGE AND PERSPECTIVES**

<i>Hryhoriy Vasianovych, Mykhaylo Kozyar.</i> Meritocratic society and sociocultural appointment of the university	3
<i>Larysa Berezivska.</i> University education in textbooks and manuals on history of pedagogy published in independent Ukraine	12
<i>Yuliya Zayachuk.</i> University and society: historical dimension and current global world.....	21
<i>Nataliia Terentieva.</i> Research of university education as a phenomenon: an interdisciplinary approach.....	29
<i>Valeriia Pavlova.</i> The importance of the university in the modern world	39
<i>Oleksandr Pronikov.</i> University education of Ukraine: trends and innovations	46
<i>Svitlana Tsiura.</i> Perspectives of the Ukrainian universities' development in the globalised space	56
<i>Tetyana Ravchyna.</i> Scientific and pedagogical foundations of the university education development in the European dimension	64
<i>Vasyl Humenyuk.</i> Features of external monitoring the quality of education of foreign students in medical universities: international practice and Ukrainian experience	73
<i>Oksana Petrenko.</i> Rivne State Humanitarian University as a subject of pedagogical education of the region	84
<i>Nataliya Yaremchuk.</i> Theoretical and pedagogical principles of forming the scientific potential of private higher educational institutions in Ukraine (90s of the 20th - beginning of the 21st centuries)	93
<i>Svitlana Shevchenko.</i> Perspectives of innovative development of university regional systems in relation to the education of national minorities (1991-2010)	102
<i>Vira Vyhrushch.</i> Subjectivization of the university student learning activities in the context of the autonomy of higher education	109

<i>Muza Viyevska</i> . Impact of the social responsible environment of the university upon formation of students	120
<i>Iryna Annenkova</i> . Research and teaching staff's satisfaction by professional activity at the university	128
<i>Olha Misechko</i> . Professional and pedagogical education in a classical university: history of the confrontation of "for" and "against"	138
<i>Valentyna Romanets</i> . Intellectual and creative subject contact of students with developing educational university environment.....	154
<i>Olena Druhanova</i> . The impact of public and educational initiatives of Kharkiv scientists on the development of university education in the XIXth – early XXth century	162
<i>Dmytro Hertsyuk</i> . Higher education courses in Lviv (1904) as the first attempt to organize ukrainian private university in Galicia.....	173
<i>Svitlana Romaniuk</i> . Role of universities in Australia in the development of Ukrainian studies.....	179
<i>Kazimierz Rędziński</i> . International coexistense of students in Lviv in 1918–1939 years.....	187
<i>Larysa Korzh-Usenko</i> . People's universities in Ukraine as a phenomenon of adult education	199
<i>Nataliya Chahrak</i> . University of the third age: a socio-cultural and educational environment for older adults	208
<i>Nataliya Koliada</i> . Public and educational initiatives of student youth at Sunday schools of Ukraine (60s of the 19 th century).....	217
<i>Svitlana Zolotukhina</i> . First directors of the Pedagogical Institute at Kharkiv imperial university (1811–1858)	226
<i>Iryna Albul</i> . Role of the Kyiv University of st. Volodymyr in forming the personality of V. P. Naumenko (1852–1919).....	239
<i>Liudmyla Zelenska</i> . Genesis of academic councils function in foreign and national university education systems (XII-XIX centuries)	246
<i>Olha Bashkir</i> . The Department of Pedagogy in the system of pedagogical education of Ukraine in the period 1919-1933	257
<i>Ivan Zaichenko</i> . About V.M. Kostarchuk's contribution (1918-2001) into the development of higher pedagogical education	266

<i>Olha Radul</i> . From the history of management in European universities	277
<i>Eva Kulia</i> . Career paths of scientific and teaching staff in Poland in the 20th and 21st centuries: the challenge of problems	287
<i>Liudmyla Shtefan</i> . To the sources of university education organization in Canada	298
<i>Halyna Pyatakova</i> . The peculiarities of preparing masters of philology in the universities of Europe	306
<i>Nataliya Horuk</i> . Characteristic features of master's training in adult education study programs at US universities	316
<i>Liudmyla Shuppe</i> . Analysis of the educational and professional program of the romance philology bachelors' training in France	324
<i>Oresta Klontsak</i> . The organization of academic service-learning as a component of curriculum in the universities of the USA	332
<i>Наталія Долінська</i> . Типологія асистентських програм в університетах США та їхня роль у підготовці майбутнього викладача	339
<i>Inna Feltsan</i> . Peculiarities of adult foreign language competence formation in European countries	347

ACTUAL PROBLEMS OF THEORY AND PRACTICE OF HIGHER PROFESSIONAL EDUCATION

<i>Iryna Myshchyshyn</i> . Prospects of modernizing the content of pedagogical education in the context of modern socio-cultural and professional challenges	355
<i>Тетяна Кошманова, Д'їмтібайе Оталбайе</i> . Погляди міжнародних студентів на педагогічну діяльність як моральну майстерність	363
<i>Наталія Мачинська, Богдана Панчук</i> . Лідер і керівник – управлінська стратегія розвитку колективу освітнього закладу	375
<i>Liudmyla Raskola</i> . Integration of academic science and higher education as a way to improve the quality of training masters' in chemistry	382
<i>Vita Bezliudna</i> . Formation of foreign language education of Ukraine in the conditions of democratic changes (90s of the XX th century).....	392

<i>Nataliia Moiseienko</i> . Peculiarities of developing a secondary language personality of a student in the process of foreign language teachers' training at classical universities	400
<i>Iryna Kurliak</i> . Victimologic aspects of the phenomenon of bullying as the social and pedagogical problem in Poland	408
<i>Sergiy Gumenyuk</i> . Peculiarities of professional training specialists in physical culture and sport in Western Europe universities	419
<i>Larysa Kovalchuk</i> . System of forming the professional thinking culture of university natural sciences faculties' students	426
<i>Andriy Kotlovskiy</i> . Process of organizing individual work of perspective economists while learning the English language	436
<i>Alla Sichkar</i> . Activity strategy of professional training a teacher of preschool children: historical and pedagogical context	445
<i>Olena Venhlovska</i> . Training pre-school educators in Ukraine: historical and educational retrospective of the second half of the twentieth century	453
<i>Olena Chereszniuk</i> . Testing as a method of evaluating teachers' readiness to economic education of preschool children	463
<i>Halyna Boyko</i> . Teacher's social mobility as a significant factor in the professional growth	470
<i>Oksana Voznyuk, Andriy Potseluyko, Anna Shainer</i> . Role of socio-humanitarian disciplines in forming the professional culture of the future experts in technical universities	481
<i>Nadiya Bilousova, Larysa Dubrovska, Tetyana Gordienko, Valery Dubrovskiy</i> . Self improvement as one of the criteria of professional competence of future primary school teacher	487
<i>Iryna Rozheliuk</i> . From the experience of initiating future foreign language teachers to conduct monitoring studies.....	494
<i>Mariia Kryva</i> . Features of information and communication technologies application in teaching the discipline "The principles of natural science with the teaching methodology"	502
<i>Yuriy Bych</i> . Group dynamics and communication course in the context of high-skilled specialists training in the field of information technology.....	511
<i>Olha Fert</i> . Behavior correction strategies for the children with attention deficit hiperactivity disorder in the educational environment	520

<i>Iryna Chorna</i> . Criteria of selecting the educational material in the gradual formation of English lexical competence in business written communication of perspective marketers	532
<i>Jaroslava Dudko</i> . Features of management upbringing work in modern higher education institution of Ukraine	541
<i>Oleksiy Karamanov</i> . Modern approaches to the organization of the students' project and the research work in the space of the museum	547
<i>Mariya Vasylyshyn</i> . Organization of the cooperation between school and museum in the context of secondary education reforms in Ukraine and Poland	555
<i>Halyna Podanovska</i> . Communicative competence formation of primary school students on the basis of interrelation of literature reading lessons and work with children's book	565
<i>Vyacheslav Yasynskiy</i> . Preconditions of forming and analysing the philosophical and legal approaches to the human responsibility in the legal thought of the western Ukraine in the first half of the XXth century....	573
<i>Oksana Kravchenko</i> . Scientific activity of the proletcult institutions (circle, studio, work club, proletarian university).....	581
<i>Romana Myhailyshyn</i> . Personality of the teacher in the history of the Ukrainian pedagogical thought (end of the XIXth – beginning of the XXth centuries).....	590
<i>Liudmyla Novakivska</i> . Professional ideal of the teacher of literature in the XIXth – the beginning of the XXth century	602
<i>Khrystyna Kalahurka</i> . Questions of the Ukrainian schooling and pedagogical thought history of the Ukrainian renaissance era (second half of the XVIth – the first half of the XVIIth centuries) in the creative heritage of Fedor Naumenko.....	611
<i>Yuliya Klymenko</i> . Formation and development of pedagogical Esperanto periodic in Ukraine (20-30's of the XXth century).....	619